

Foto: Ruter As / Redink, Krister Sørbo

Eiermelding

Ruter utarbeider årlige Eiermeldinger som viser i hvilken grad selskapet oppfyller eierne's mål.

I henhold til Oslo kommunes og Akershus fylkeskommunes Eierstrategi for Ruter AS, også gjeldende for Viken fylkeskommune, sist oppdatert i forbindelse med generalforsamlingen for 2019, skal Ruter utarbeide årlige Eiermeldinger:

«Det skal utarbeides årlige Eiermeldinger. Eiermeldingen skal primært vise i hvilken grad selskapet oppfyller selskapets formål og resultatmål, gi informasjon om planlagte endringer i tjenestetilbudet, samt vesentlige endringer i kostnadsnivået for selskapet. Resultater fra styrets egnevaluering skal utarbeides og oversendes eierne årlig.»

Mål- og resultatoppnåelse

Ruters overordnede strategi, Målbilde for bærekraftig bevegelsesfrihet, ble lansert i 2020. Ruter er til for fellesskapet og de strategiske målsetningene tar utgangspunkt i forventningene satt av Oslo kommune og Viken fylkeskommune om en god og bærekraftig utvikling av mobilitet i regionen. Ruter mener selskapet best kan bidra til bærekraftig bevegelsesfrihet ved å vinne kundegrensesnittet i selskapets region. Det kan kun skje ved å tilby kundene attraktive tjenester som de ønsker å benytte.

Ruters drift i 2022 har i likhet med 2021 vært påvirket av covid-19. Etterspørsel etter kollektivtransport har gjennom 2022 justert seg i riktig retning. Totalt for 2022 var passasjertallet på 86% sammenlignet med andel av normaltrafikk før covid-19. Gjennom god dialog med eiere og myndigheter har selskapets fortsatte drift vært sikret gjennom statlige kompensasjonsordninger.

Oppfølgingen av selskapets styringsindikatorer er en del av eierstyringen. Styringsindikatorerne vedtas av Ruters styre, og fastsettes årlig på generalforsamlingen. De tar utgangspunkt i eierstrategien og budsjettvedtak gjort av Oslo bystyre og Viken fylkesting. Videre setter eiernes samferdsels- og klimapolitiske målsetninger, FNs bærekraftsmål og Ruters målbilde rammene for disse.

Styringsindikatorerne for 2022 ble vedtatt av styret 17. desember 2021 og fastsatt av eierne på generalforsamlingen 29. april 2022. Utover indikatorene som ble fastsatt av styret i desember, vedtar generalforsamlingen årlig egne måltall for administrativ effektivitet og driftseffektivitet.

Ruters overordnede mål

Ruters hovedmål er å tilby attraktiv mobilitet, bidra til bærekraftige byer og samfunn samt fortjene tillit og oppslutning. Styringsindikatorerne blir månedlig rapportert til selskapets ledelse i Månedrapport for Ruter As. Rapporten behandles deretter av styret og oversendes til Oslo og Viken.

Tilby attraktiv mobilitet

Styringsindikatorer	Mål	Resultat
Markedsandel kollektiv, sykkel, gange og sparkesykkel	54%	54%
Trafikkutvikling kollektiv	36%	39%
Tilfredshet med kollektivtilbudet	73%	72%
Nytt kundegrensesnitt (tilfredshet med Ruter appen)	75%	76%

Markedsandelen for kollektiv, sykkel, gange og sparkesykkel endte på målet lik 54%. Etter en forsiktig start på året grunnet restriksjoner knyttet til smittevern har markedsandelen etter sommeren tatt seg gradvis oppover. Kollektiv og gange har samlet sett hatt en oppgang gjennom året på bekostning av bil.

I likhet med markedsandelen har også trafikkutvikling for kollektivtrafikken hatt en positiv utvikling, og en vekst på 39% sammenliknet med 2021.

Kundenes tilfredshet med kollektivtilbudet har gjennom pandemien økt, men i etterkant hatt en liten tilbakegang. Resultatet for 2022 ble 72% mot målet på 73%. Et stadig økende antall reisende gjør det generelt trangere om bord. Fortsatt frykt for smitte kan være en forklaringsvariabel på redusert tilfredshet.

Styringsindikatoren for nytt kundegrensesnitt definerer ambisjonsnivået for konvertering av kunder fra gammel til ny app. Gjennom 2022 har Ruter etablert en god baseline for videreutvikling, og resultatet endte på 76% mot mål på 75%. Stadig mer funksjonalitet og flere brukere bidrar til økende tilfredshet, og kampanjen på 30-dagers billett i slutten av 2022 bidro positivt.

Bidra til bærekraftige byer og samfunn

Styringsindikatorer	Mål	Resultat
Utslippsfri 2028	46,4%	46,1%
Trafikksikkerhet (drepte/hardt skadde/lettere skadde)	0/0/0	0/4/99
Sirkularitet	3/3	3/3
Opplevd bevegelsesfrihet funksjonshemmede	40	38

Målet for Utslippsfri 2028 har et lengre perspektiv. Delmålet for 2022 var ved inngangen av året satt til at 46,4% av alle kilometer kjørt skal være utslippsfri. Resultatet for 2022 ble på 46,1% og dette er på nivå med oppdatert prognose for året utarbeidet per første halvår.

Ruter har en nullvisjon knyttet til alvorlige ulykker. Ingen skal bli drept eller hardt skadd når de reiser med Ruter. For 2022 er det rapportert om null døde og fire hardt skadde.

I 2022 videreutviklet Ruter indikatoren for sirkularitet og definerte tre hovedområder med tilhørende krav som skulle oppfylles. Hovedområdene er klimafotavtrykk, miljøfotavtrykk og kostnader samt menneskerettigheter. I alle konkurranser med høy iboende risiko for negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, stilles det nå særlige krav om respekt for menneskerettighetene. Ruter, sammen med Oslo kommune, er initiativtakere til et nettverk for offentlige innkjøpere om bærekraftige batterier, som fasiliteres av DFØ. Ruter sitter i referansegruppen til et prosjekt i regi av miljøorganisasjonen Zero som dreier seg om tiltak for å redusere negativ påvirkning (klima, miljø og menneskerettigheter) knyttet til produksjon av elektriske kjøretøy. På oppdrag fra Ruter er TØI i ferd med å undersøke om systematisk forbedringsarbeid ved bruk av ISO:39001 (trafikksikkerhet) knyttet til kjørestil kan gi færre skader og ulykker, lavere utslipp, mindre dekkslitasje, reduserte kostnader til vedlikehold, mer fornøyde passasjerer og sjåførere. Alle krav er innfridd.

Opplevd bevegelsesfrihet for funksjonshemmede er trinn tre i en tredelt utvikling av en indikator som måler hvordan Ruter faktisk bidrar til bærekraftig bevegelsesfrihet for alle. I 2022 har selskapet hatt økt fokus på hvordan målgruppen opplever bevegelsesfrihet i kollektivtrafikken. Målingen tar utgangspunkt i hvilken grad mennesker med nedsatt funksjonsevne oppfatter at kollektivtrafikken er tilrettelagt.

Fortjene tillit og oppslutning

Styringsindikatorer	Mål	Resultat
Omdømme i befolkningen	49	44
Effektiv økonomisk drift	-247 MNOK	-85 MNOK
Betalingsandel	90%	92%
Administrativ effektivitet	10,9%	10,9%
Driftseffektivitet	31,77	32,74

Ruters omdømme er redusert i 2022 etter en styrkning ved pandemiens start i 2020. Samtidig ser vi at tilliten til kollektivtransporten er høy. Måltallet for 2022 var satt til en omdømmescore på 49. Årsresultatet lander på 44.

Det økonomiske resultatet for 2022 er på minus 85 millioner kroner, mot et årsbudsjett på minus 247 millioner kroner. Resultatet avviker fra budsjett, men er i henhold til oppdaterte prognoser etter overføring av statlige tiltakspakker, forhandlinger med Vy og kostnadsvekst som konsekvens av pandemien og krig. Etter at de fleste smittevernstiltak som følge av pandemien er blitt opphevet har Ruter hatt forsterket fokus på betalingsandel. Mål for 2022 var 90% betalingsandel ved utgangen av året som et delmål på veien til 95%. Resultatet endte på 92%. Det ble avholdt tre minipunktmålinger samt en vanlig punktmåling.

Administrativ effektivitet er målt som antallet administrative årsverk delt på totalt antall årsverk. Målet for 2022 ble nådd.

Tallet for driftseffektivitet måles som kostnad per reise, og er for 2022 lik 32,74 kroner mot mål på 31,77 kroner.

Tilbudet i 2022

Ruter har opprettholdt kollektivtilbudet innenfor smittevernsrestriksjoner og ivaretatt rollen som samfunnskritisk aktør, også i 2022. Det har vært stort fokus på god informasjon til kundene om tiltak som er gjennomført, kommunikasjon med operatører, eiere og myndigheter for å sikre en trygg avvikling av tilbudet.

Det ble gjennomført to tradisjonelle ruteendringer i 2022, først en ruteendring i Viken på sommeren, og deretter en ruteendring ifm. åpning av Follobanen i desember.

Det ble også lagt ned mye arbeid i forberedelser til oppstart av to storbussanbud i Oslo i 2023, hhv. Indre By i april 2023 og Oslo Øst i desember 2023, og forberedelser til det store T-banebruddet sommeren 2023.

Forberedelser til nye spesialtransportanbud med oppstart i 2023 ble også gjennomført, herunder minibusstjenester Romerike og resttransporttjenester Romerike, Asker og Bærum.

I 2022 var det oppstart av fire nye kontrakter for minibuss- og personbiltjenester samt åtte taxikontrakter, i Follo og TT-tjenesten Oslo, og en storbusskontrakt Oslo Sør.

Vesentlige endringer i kostnadsnivået

Endringer i kostnadsnivået rapporteres løpende gjennom året i månedsrapporten som oversendes Ruters eiere.

Ettersom det å sikre et godt tilbud i kollektivtrafikken blir ansett som et samfunnskritisk oppdrag, har Ruters kostnadsnivå vært opprettholdt gjennom pandemiperioden. Staten har trådt inn som kjøper av transport, og har sammen med Ruters eiere, Oslo kommune og Viken fylkeskommune, garantert for driften av selskapet.

Styrets egevaluering

Ruters styre gjennomførte en egevaluering i forbindelse med styremøtet 19. desember 2022. Egevalueringen ble oversendt eierne.

